

Sygn. akt VIII Gz 129/17

POSTANOWIENIE

Dnia 21 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, VIII Wydział Gospodarczy,

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Kala

Sędziowie : SO Artur Fornal (sprawozdawca)

SR del. Sylwia Roszak

po rozpoznaniu w dniu 21 września 2017 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **M. G.**

przeciwko **A. J.**

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 2 czerwca 2017 r., sygn. akt VIII GC 1357/17

p o s t a n a w i a:

uchylić zaskarżone postanowienie.

Artur Fornal Elżbieta Kala Sylwia Roszak

Sygn. akt VIII Gz 129/17

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 2 czerwca 2017 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy uznał się niewłaściwym miejscowo i przekazał sprawę z powództwa M. G. przeciwko A. J. o zapłatę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Bielsku-Białej jako miejscowo właściwemu.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy podkreślił, że pozwany zgłosił w sprzeciwie od nakazu zapłaty zasadny zarzut niewłaściwości miejscowej sądu. Powód w pozwie skierowanym do tego Sądu powołał się na zwrotny charakter świadczenia pieniężnego i treść art. 454 k.c. Dochodząc zapłaty za wykonanie usługi na podstawie faktury VAT powód wskazał w treści tego dokumentu numer rachunku bankowego. Tymczasem samo wskazanie dłużnikowi przez wierzyciela rachunku bankowego na który ma zapłacić, nie rozstrzyga o miejscu spełnienia świadczenia. Pozwany zakwestionował ww. dokument wskazując jednocześnie, że miejscem wykonania spornej usługi montażu była miejscowość R. (powiat (...)), będąca jednocześnie miejscem zamieszkania pozwanego. Za istotne Sąd pierwszej instancji uznał także to, że strony wniosły o przesłuchanie świadków zamieszkałych także w tej miejscowości oraz w T., wskazując, że za przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu w Bielsku-Białej przemawiają także względy ekonomiki procesowej i znaczna odległość pomiędzy miejscem zamieszkania ww. świadków a Sądem Rejonowym w Bydgoszczy.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył powód domagając się jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpatrzenia oraz zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania zażaleniowego. Zaskarżonemu postanowieniu powód zarzucił naruszenie przepisów postępowania, którym mogło mieć wpływ na treść orzeczenia tj. art. 202 i 34 k.p.c. w zw. z art. 454 k.c. polegające na uznaniu, że skoro samo wskazanie numeru rachunku bankowego nie rozstrzyga o miejscu spełnienia świadczenia, to jednocześnie nie ma zastosowania art. 34 k.p.c.

W uzasadnieniu skarżący podniósł, że w pozwie właściwość miejscową Sądu Rejonowego w Bydgoszczy uzasadniono treścią art. 34 k.p.c. w zw. z art. 454 k.c. Gdy zaś dłużnik nie zastosował się do żądania zapłaty na wskazany przez wierzyciela rachunek sądem miejsca wykonania zobowiązania (art. 34 k.p.c.) jest sąd miejsca zamieszkania lub siedziby wierzyciela. Niezależnie od powyższego powód zwrócił uwagę, że jego rachunek bankowy wskazany został w ofercie, którą pozwany zaakceptował, zgadzając się tym samym na zapłatę na ten rachunek wynagrodzenia należnego powodowi, chociażby z tej przyczyny, że na ww. rachunek uiszczył zadatek.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Zażalenie powoda podlegało uwzględnieniu.

Stosownie do art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c. powód przytoczył w pozwie okoliczności faktyczne uzasadniające właściwość przemienną Sądu Rejonowego w Bydgoszczy, określoną według miejsca wykonania umowy (art. 34 k.p.c.). Wskazał bowiem, że świadczenie pieniężne – będące przedmiotem żądania w niniejszej sprawie – powinno być spełnione w miejscu zamieszkania lub siedziby wierzyciela (zob. k. 6 akt sprawy).

Powołanie się przez powoda na oddawczy charakter dochodzonego świadczenia pieniężnego i w konsekwencji na powinność jego spełnienia w miejscu zamieszkania (siedziby przedsiębiorstwa) wierzyciela (art. 454 § 1 zd. 2 i § 2 k.c.) jednoznacznie wynika zatem z treści pozwu (zob. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2005 r., III CZP 28/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 61). Powołując się na tą okoliczność powód mógł więc, stosownie do art. 31 w zw. z art. 34 k.p.c., wytoczyć powództwo przed Sądem Rejonowym w Bydgoszczy jako właściwym dla miejsca wykonania umowy przez pozwanego. Przez „miejsce wykonania umowy” w rozumieniu art. 34 zd. 1 in fine k.p.c., nie zawsze można bowiem rozumieć miejsce wykonania umowy (zobowiązania) jako całości, bowiem decydujące znaczenie może mieć miejsce wykonania poszczególnych obowiązków stron ustalone przy zastosowaniu norm prawa materialnego, tj. z uwzględnieniem art. 454 k.c. W związku z tym miejsce to może być odmienne dla każdej ze stron umowy zarówno w stosunku do wszystkich zobowiązań wynikających z umowy, jak i do każdego zobowiązania z osobna. W ramach jednego stosunku umownego może więc być uzasadniona właściwość różnych sądów (zob. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 8 lipca 2013 r., I ACz 1075/13, LEX nr 1342351).

W orzecznictwie nie budzi wątpliwości pogląd, że w przypadku gdy dłużnik nie zastosował się do żądania zapłaty na wskazany przez wierzyciela rachunek bankowy (a taki sposób zapłaty nie wynika z umowy zawartej pomiędzy stronami) nie ma podstaw do uznania, że miejscem spełnienia świadczenia jest siedziba banku (lub jego oddziału) prowadzącego ten rachunek. Za miejsce spełnienia świadczenia należy w takim przypadku, ze wszystkimi tego konsekwencjami procesowymi, uważać siedzibę (miejsce zamieszkania) wierzyciela w chwili spełnienia świadczenia (tak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 14 lutego 2002 r., III CZP 81/01, OSNC 2002, nr 11, poz. 131). W niniejszej sprawie jednak badanie tej kwestii dla potrzeb rozstrzygnięcia o właściwości sądu jest jednak bezprzedmiotowe, skoro zarówno siedziba przedsiębiorstwa powoda (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 1991 r., II CO 16/91, OSNC 1993, nr 3, poz. 40), jak i oddział banku prowadzący ww. rachunek mieszczą się w B. (zob. k. 9 akt).

Mając na uwadze przytoczone okoliczności Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji na podstawie zastosowanego odpowiednio przepisu art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c. Brak było natomiast podstaw do orzekania na tym etapie postępowania o kosztach postępowania zażaleniowego, sąd rozstrzyga bowiem o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji (art. 108 § 1 k.p.c.), a niniejsze postanowienie – dotyczące kwestii incydentalnej – nie jest takim orzeczeniem. Dopiero bowiem po ustaleniu, która ze stron wygrała proces możliwe

będzie rozstrzygnięcie o zwrocie kosztów (obejmujących także koszty postępowania incydentalnego) zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 kwietnia 1973 r., II CR 159/73, OSNC 1974, nr 5, poz. 90).

Artur Fornal Elżbieta Kala Sylwia Roszak